

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— I.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Harminc esztendő babérkoszoruja.

A nagy sorsváltozás kezdetén az egyházak és az újságok tartották a lelket az erdélyi magyarságban. A politikai és gazdasági szervezkedésre csak később, a magához térés éveiben került sor.

Hálánkat és elismerésünket érdemlik azok, akik a kisebbségi küzdelmek legnehezebb kezdetén nem veszítették el bátorságukat s férfias helytállásukkal akár az egyház, akár a sajtó munkásai között sok anyagi és erkölcsi értékünket megmentették.

Hát aki egyszerre mindakét küzdelemből kivette részét: az egyházi életnek is, az író-tollal való védő küzdelemnek is legfontosabb pontjain állott!

Erdély magyarsága most egy ilyen férfi előtt hajtja meg az elismerés zászlóját.

Kolozsváron, de egész Erdélyre kisugárzó fényvel és melegséggel ünnepli meg dr. Pap Jánosy Béla harmincéves írói működésének érdekében gazdag emléket. Az ünneplésből a Magyar Nép is ki akarja venni részét, mert dr. Pap Jánosy Bélát sok jóakaratsnak és sok értékes munkának szála fűződik olvasóinkhoz.

Ebben a jóakaratsban nagy része van annak is, hogy dr. Pap Jánosy Béla együtt tud érezni a falvak népével, ismeri a gazdanép lelkületét, megérti ennek anyagi és szellemi szükségleteit. Erdőszentgyörgyön született, Székelyudvarhelyen diákoskodott s Kolozsváron végezte az

egyetemet. Irodalommal korán kezdett foglalkozni, egyik jelentősebb műve ezelőtt harminc évvel jelent meg: ennek emlékét ujtja föl a mostani ünnepség. A jó kezdetet jó folytatás, gazdag irodalmi munkásság követte. Az Irodalom minden ágában dolgozik: ír verset, prózát, szindarabot, eleven újságírói működést fejt ki: jelenleg a *Hírnök* című folyóirat szerkesztője. Nagyobb munkái a regények közül a *Császár bünbakkjai*, *Mister Nemere*. A Magyar Nép olvasói inkább verses köteteit ismerik, ezek közt a *Király daliája* című elbeszélő költeménye könyvsorozatunkban is megjelent. De a szindarab írás terén is jelelős sikerei vannak. A *pozsonyi kaland* című történelmi darabját írói ünnepének tiszteletére a kolozsvári színház is előadja. Ezek csak kiragadott címek, háromévtizedes írói munkássága alatt több, mint harminc műve jelent meg könyvalakban. — Méltán ünnepeljük tehát benne Erdély íróját, akinek értékét a budapesti Petőfi-Társaság is

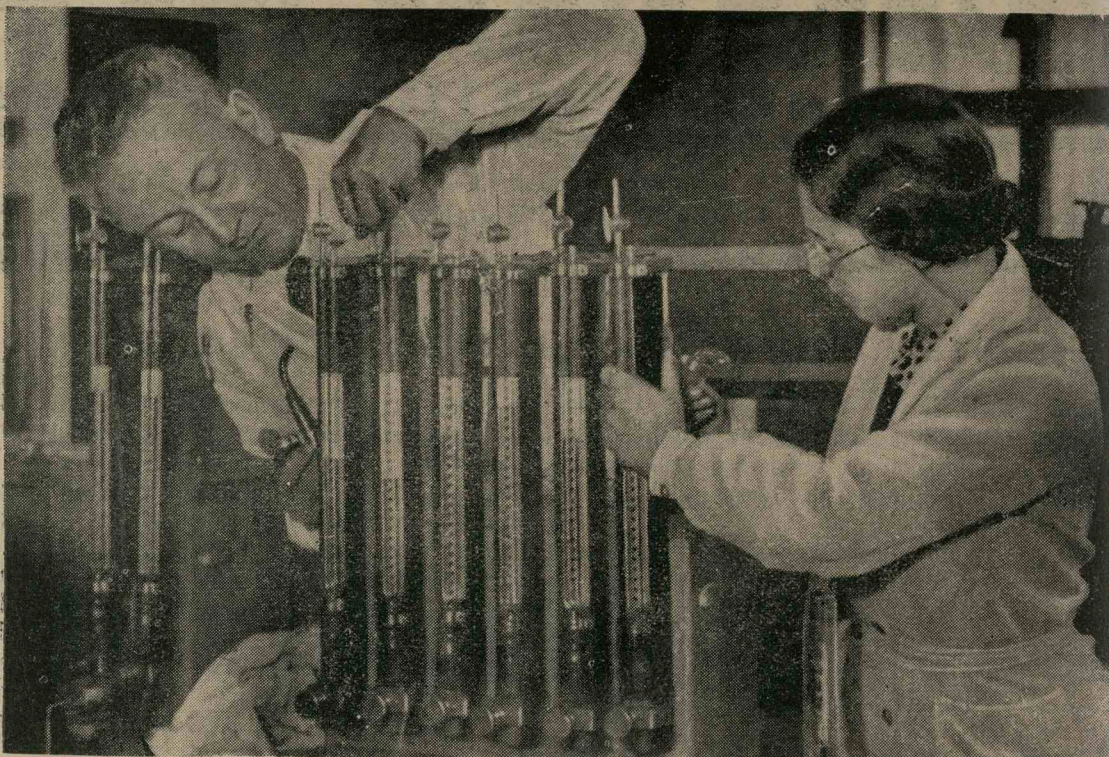

Dr. Pap Janossy Bela

tagsággal tüntette ki. De nekünk itt Erdélyben meg kell emlékeznünk arról is, hogy dr. Pap Jánosy Béla, mint a római katolikus Egyházmegyei Tanács titkára, a másik küzdőtérnek is kezdettől fogva lelkes, fáradhatatlan munkása.

A harmincéves forduló után még hosszú, sikeres és örömmel teljes pályafutást kívánunk neki.

Munkában a tudós.

Lapunk előző számában közöltük, hogy dr. Szent-Györgyi Albert szegedi egyetemi tanárt a világ legnagyobb tudományos kitüntetésében részesítették, Nobel-díjat adtak neki, ami 7 millió leinyi összegnek felel meg. Szent-

Györgyi Albert évtizedes kitartó munkájának köszönheti ezt a gyönyörű világsikert. Képünkön nehéz és hosszú időt igénybevevő kísérletezései közben mutatjuk be. Éppen pontos mérések eredményeit állapítja meg.

Sikerült szüreti mulatság.

A szüreti mulatságok kedves szórakozást nyújtanak a borteremő vidékek magyar fiatalságának. Képünk a nyárádgálfalvi ifjuság szüreti mulatságának rendezőiről és résztvevőiről készült. Ezek jobbról balra számolva: Bustya Lajos, Mákodi Irénke, Fekete Gábor, Bustya Erzsike, Csiki András, Fekete Eliza, Csiki Lajos, Keresztesi Anna, Keresztesi Árpád, Márton Matild, Fekete Gyula, Fekete Irénke. — A szüreti mulatság tiszta jövedelmét az unitárius egyház javára fordították.

Uj szövetség alakult ki a bolsevizmus ellen.

A világpolitika homlokterében kétségte-
lenül Japánnak a Róma—Berlini tengelyhez
való csatlakozása áll. Az egész világ lapjai
ma alig írnak másról mint az új világhatalmi
szövetségről, a Róma—Berlin—Tókió-i ten-
gelyről. A keresztény államok nagy része
csatlakozik az új szövetséghez, amelynek
célja a szovjet által szított világforradalom
megakadályozása és a keresztény vallások ol-
talmazása. Érdekes, hogy a világpolitika ese-
ményei lassanként Olaszországot és Német-
országot igazolják. A legujabb jelentésekből
a napnál világosabban meg lehet állapítani,
hogy a japán—kinai háboruban Japán fegy-
veres felkészültsége, szervezettsége és elszánt
harcakézsége diadalmaskodik. Japán már el-
foglalta Sanghajt, napról-napra beljebb tör
a Kinai Birodalomba és mind nagyobb és na-
gyobb területeket hódít meg magának, ami
az olasz—német—japán szövetségnek na-
gyob sulyt ad.

Az új világeseményekkel kapcsolatosan
különösen érdekes és figyelemreméltó Anglia
magatartása. Anglia mindig a világpolitikai
események egyensúlyozó művésze volt s ame-
lyik oldalra Anglia állt, mindig az az oldal és
az az államsoport került ki győztesen. All
ez háboruban és békében egyaránt. A világ-
háboruban az az államsoport győzött, ame-
lyik mellé Anglia állt és a békében is mindig
az kerül előtérbe gazdasági téren, aki mögött
Anglia pénzügyi és gazdasági támogatása áll.
Feltűnő, hogy maga a francia sajtó is az
utóbbi időben sokat panaszkodik amiatt,
hogy Anglia magatartása kezd bizonytalanná
válni s egyre több rokonszenvet mutat a
Róma—Berlini tengely államai felé, sőt Ja-
pán-ellenes magatartása is az utolsó hetek-
ben egyre halkabb szólásokban nyilatkozik
meg. Nevezhetjük ezt Anglia világpolitikai
pálfordulásának is. Minket azonban különö-
sen azért érdeke közléről a Róma—Berlin—
Tókió-i tengely kialakulása és az angol állás-
pont új tájékozódása, mivel az új világpoli-
tikai helyzetben Anglia napról-napra éleseb-
ben szembekerül a szovjettel. A „Magyar
Nép“ hasábjain nem régen számoltunk be
arról, hogy a brüsszeli értekezleten, amelyet
másképpen kilenchatalmi értekezletnek hívnak,

a szovjet kiküldöttek voltak a lehangosab-
bak és minden módot és eszközt megragad-
tak arra, hogy az épülőfélben levő béke
művét elgáncsolják. Anglia képviselője,
Eden már itt meglehetősen éles hangot hasz-
nált a szovjet megbizottal szemben s ettől az
időtől fogva is Anglia mindinkább azok felé
az államok felé tolódik, amelyek a Róma—
Berlin—Tókió-i tengely körül csoportosulnak
és egyik legfőbb programjuk, hogy a szovjet
forradalmosító törekvéseit megakadályozzák.

Különös sulyt és erőt kapott ez az állás-
pont a spanyol háboruban is, ahol Olaszor-
szág és Németország által támogatott nem-
zeti haderők mind nagyobb és nagyobb tért
hódítanak s ma már a világ közvéleménye
nem tartaná meglepetésnek, ha Franco má-
ról-holnapra nemcsak Madridot, hanem az
egész spanyol földet megszállná és rövidesen
az egész spanyol háboru befejezést nyerne.
Anglia itt is kitűnő szimatával megérezte,
hogy a spanyol vörös köztársaság győzelmi
kilátásai nagyon meggyengültek és kiváló
kereskedelmi és közgazdasági érzékkel fel-
vette a kapcsolatokat Francoékkal, konzulo-
kat küldött a nagyobb kikötőkbe s ma már
Anglia és a nemzeti Spanyolország közt élénk
kereskedelmi élet indult meg. Tehát a vörös
uralom Spanyolországban is végnapjait éli.

Az események torlódásában nem bir kis-
jelentőséggel, hogy a délamerikai Brazília ál-
lamában az új államfő fasiszta mintára ren-
dezkedik be. Feloszlatták a parlamentet, meg-
szüntették az ellenzéki pártok működését és
itt is kiváló figyelmet érdemel az az indoko-
lás, amivel a parancsuralom kikiáltását meg-
okolják. És ez nem más, mint a bolsevizmus
elleni harc. A világsajtóban már találgatások
vannak arra nézve, vajjon Brazília nem csat-
lakozik-e a Róma—Berlin—Tókió-i tengely-
hez s nem erősödik-e ezzel is az a hatalmas
szovjetellenes világsszövetség. Aki az utolsó
hónapok világpolitikai keresztmetszetét nézi,
nem állapíthat meg mást, mint azt, hogy a
keresztény polgári államok napról-napra
erősödnek s mind hatalmasabb gátakat épi-
tenek, hogy a bolsevizmus iszapos árja ne so-
dorja el a keresztény műveltséget és polgá-
riasodást.

Külföld.

A kisebbségért. Ezuttal nem sok beszédről van szó, hanem tettekről: Németország és Lengyelország szerződéssel rendezték országuk területén a kisebbségek helyzetét, biztosítva a lengyel, illetőleg a német kisebbségnek iskolai és vallási szabadságát és arányos részvételét a helyi közigazgatásban. A kisebbségi kérdés rendezetlen volta okozta eddig a két szomszédos nagy állam között a legnagyobb feszültséget. Most a feszültség oka a megállapodás folytán eltűnt s ezért számítani lehet a két állam baráti viszonyának megerősödésére, annál inkább, mert a szovjettel szemben érdekeik egymásra utalják őket.

Jelentékeny részt foglalt el Kánya magyar külügyminiszter most adott nyilatkozatában a magyar kisebbségek helyzete az utódállamokban. A magyar külügyminiszter kijelentette, hogy Magyarországon megvan a teljes készség a Duna-melléki államok közös munkájában való részvételre. Ennek azonban alapfeltétele a magyar kisebbség jogainak komoly biztosítása. Csehországban és Jugoszláviában erre megvan a hajlandóság, de Románia részéről a genfi tárgyalások során több nehézség merült fel. A magyar külügyminiszter reméli, hogy a további tárgyalások folyamán sikerülni fog a nehézségek elhárítása. Kánya különben határozottan megcáfolta azt a híresztelést, mintha a tárgyalások meghiúsulását valamelyik nagyhatalom (Franciaországról írták ezt) közbelépése okozta. Ellenkezőleg: a

nagyhatalmak jóindulattal nézték a kérdést s igyekeztek elősegíteni a megállapodás megteremtését.

A szovjet ellen. Németország, Olaszország és Japán megbízottjai nagy ünnepély keretében írták alá Rómában a bolsevista-ellenes szerződést. Ennek a szerződésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak az egész világon s ez meglehetősen izgalmat keltett Angliában és Franciaországban, ahol egy új államszövetség keletkezését látják benne. A szovjet római követe tiltakozott az olasz kormánytól a szerződés ellen, mert az szerinte sérti az 1933-ban megkötött olasz-orosz megállapodást. Az olasz külügyminiszter azzal hátrította el a tiltakozást, hogy a római megállapodás nem irányul a szovjet ellen, nem akar beleavatkozni annak belpolitikájába, de egyenesen kíván védekezni a szerződő államok területén a bolsevista szervezkedés ellen.

Ugy hírlik, hogy Jugoszlávia szintén hozzá fog járulni a római szerződéshez. Ezért valószínű, hogy emiatt esik szó Delbos francia külügyminiszter közép-európai utazásáról, melynek során Belgrádba is ellátogat. Sőt azt rebesgetik, hogy Bécsbe és Budapestre is elmegy a francia külügyminiszter. Ha ez csakugyan bekövetkezik, ennek az eseménynek külpolitikai jelentőségét alig lehet túlbecsülni.

Sangháj elesett. Több hónapi szívós harc után, nagy áldozatok árán a japán hadseregnek sikerült Sanghajt bekeríteni. A védő kínai csapatok romjai elmenekültek távolabb előkészített állásaikba s ott folytatják a harcot. Szerintük az utolsó

emberig. A japánoktól megszállott Sangháj — a nemzetközi negyed kivételével — romhalmaz és Japán is azt hangoztatja, hogy addig harcol, amíg céljait eléri. De lehetséges, hogy egy ilyen nyilvánvaló siker után hajlani fog a békeközelítésre. Hiszen ő egy-két heti sétaháborúra számított és nem ilyen komoly hadjáratra.

A spanyol belső háború. Újabb nevezetes esemény nem volt a hadszíntéren, de politikai téren igen: az összeköttetés helyreállítása Anglia és Franco táborok között. Ez Eden angol külügyminiszter szerint nem jelenti a Franco-kormány elismerését és csak az angol gazdasági érdekek védelmére volt szükséges. Mégis a gazdasági kapcsolat visszaállítása nagyon közel van a Franco-kormány teljes elismeréséhez és vagy azt jelenti, hogy Anglia számol a nemzeti csapatok közeli győzelmével, vagy pedig azt, hogy a küzdő felek között a jó siker reményével közvetít az angol kormány.

A szovjet husz éve. A szovjet államok köztársasága most ünnepelte fennállásának huszadik évfordulóját. Ebből az alkalomból a szövetséges Csehország nagy áradozással emlékezett meg a szovjet nagy sikereiről. A francia sajtó ezzel szemben súlyos bírálattal illette a szovjet kormányzást és megállapította, hogy kitűzött céljaiból tulajdonképpen semmit sem valószínűsített meg és hogy ma már szovjetnek sem lehet tekinteni a Lenin elgondolása szerint.

Önkénytelenül felvetődik az a kérdés, hogy a két szövetséges közül melyik látta meg az igazságot?

Meghalt Macdonald. A kiváló angol államférfi visszalépése után tengeri úton keresett pihenőt s itt talált reá a halál az örök pihenés. Tüneményes pályát futott: szegényes halászok gyermekéből, iparos pályából Anglia kormányára került s háromszor volt hazája miniszterelnöke. Utoljára az 1931-iki gazdasági válság idején vette át a kormány vezetését, megalkotva a nemzeti egység kormányát, amelynek sikerült Angliát a válságból kivezetnie és gazdaságának újabb virágzását

megteremtenie. Baldwinal együtt távozott a politikai életből s megkaphatott volna minden kitüntetést, főrendi rangot, de elhárította magától. Egyszerű emberként távozott s így talán még nagyobb tiszteletben lett része. Emléke nem fog elmulni.

A kisgazda szobra. Magyarországon, a Somogy-megyei Erdő Csokonya község temetőjében a napokban leplezték le Nagyatádi Szabó István, a kisgazdából lett miniszter síremlékét. A felavató beszédet Da

rányi Kálmán miniszterelnök tartotta, megemlékezve Szabó István nagy érdemeiről az elcsesett ország talpraállításában és a kisgazdák érdekeinek védelmében s egyuttal kijelentette, hogy a magyar kormány célja ennek a munkának folytatása.

A lefoglalt leány. Egy érdekes kapcsolatán veti fel a cserbenhagyott, hitegetett leány mélynszántó problémáját Tápay Szabó László dr. egyetemi rendkívüli tanár *Tolnai Világlapja* új számában.

Segítséget nyújtunk a jóakarátú embereknek!

Évekkel ezelőtt nagyarányú mozgalmat indítottunk, melynek célja az volt, hogy erdélyi magyarságunk művelődésének emelésére, fejlesztésére, minél több, lehetőleg minden községben népkönyvtárak létesülhessenek és magyar testvéreink gondosan kiválogatott, mindenféle kívánalomnak megfelelő, jó magyar könyveket olvaszassanak. E mozgalmunkat magyarságunk vezetői mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták és buzgó közreműködésük mellett sikerült eddig 310 helységben állítani föl népkönyvtárakat. Bár ez az eredmény igen szép, mégis még nagyon sok község magyarsága nélkülözi a szívet-lelket nemesítő, sok tanulságot és kedves szórakoztatást nyújtó könyvtárakat, pedig egy kis jóakarral, szeretettel és a magyarság művelődésének nemes gondolatától áthatva még sok községben lehetne népkönyvtárakat alapítani magyarságunk jól fölfogott érdekében és javára.

E cél elérhetésének megkönnyítésére alulírott bizottság rendkívül nagy kedvezményeket ad bármely magyar egyháznak vagy egyesületnek, hogy minél több magyar testvérünk részülhessen egy jó könyvtár áldásaiban. Ezért a következő lapszámainkban közlendő könyvsorozatokot egyharmad árban szállítjuk, míg a rendelés összegének kétharmadát a Minerva Műintézet Rt. és a Magyar Népkönyvtár kiadóhivatala közösen fizeti a rendelő helyett.

A könyveket erős könyvtári kötésben szállítjuk és minden rendeléshez ingyen adunk egy bekötött könyvtári naplót a könyvek kiadásának nyilvántarthatására.

A könyvsorozatainkat már megrendelt magyar intézményeknek még azt a külön kedvez-

ményt is megadjuk, hogy az új sorozatainknak közelebről közlendő jegyékében felsorolt könyvekből kiválogathassák azokat, melyek könyvtárukból még hiányoznak, és ezeket a könyveket szintén egyharmad árban rendelhesék meg.

Ha valamelyik egyesület nincs abban a helyzetben, hogy a rendelt könyvek árát egy összegben kifizethesse, a bizottság készséggel megadja egy rövidebb időre szóló részletfizetés kedvezményét is. A megrendeléseket csak úgy vehetjük figyelembe, ha azok az illetékes egyház vagy egyesület bélyegzőjével és hivatalos aláírással el vannak látva. A szállítási költségek a megrendelőt terhelik.

Minden levelezésnél, pénzküldeménynél kérjük e jelzést használni: „Népkönyvtár“. Egyben kérjük olvashatóan közölni a rendelő nevét, a község, utolsó posta, megye román és magyar nevét is. Ugy szintén kérjük azt is, hogy fenti mozgalmunkat ismerőseik körében minél szélesebb körben terjesztani szíveskedjenek, és az illetékeseket arra buzdítani, hogy minél előbb megrendeljék a szükségesnek látszó könyvtársorozatokot.

Végül újól fogladjuk olvasóink figyelmét a lapunk közelebbi számaiban megjelenő népkönyvtári könyveink jegyzékére. Ez ügyben bármilyen irányban a legszívesebben szolgál fölvilágosítással az

**Erdélyi Magyar Népkönyvtár
Bizottsága.**

Cím: Minerva Műintézet Cluj,
Str. Baron L. Pop. 5.

Belpolitikai hírek

Megint a liberális párt kapott megbízást kormányalakításra. A kormányválság megoldása döntő szakaszhoz érkezett. Az uralkodó sorra kihallgatáson fogadta a pártvezéreket. A kihallgatások nyomán a helyzet jóformán óráról-órára változott. A válság azzal érte el csúcspontját, hogy Tatarescu miniszterelnök szombaton lemondott. Lemondásával kapcsolatban a következő kijelentést tette:

— A jelenlegi parlament működésének alkotmányos határidejét 1938 februárjában éri el. A működési időnek ez a rendkívüli rövidsége bármilyen eredményes törvényhozói tevékenységet lehetetlenné tesz és a költségvetés alapos megvizsgálására sem ad módot. Ezekre az okokra hivatkozva, helyesnek gondoltam, ha az uralkodó rendelkezésére bocsátom a kormány lemondását.

Ófelsége Tatarescu lemondása után Mihalachet, a nemzeti parasztpárt elnökét rendelte magához kihallgatásra. Mihalache a királyi kihallgatáson megbízást kapott új kormány megalakítására. Ófelsége azzal a feltétellel bízta rá az új kormány megalakítását, hogy Vaida Sándorral létesítsen együttműködést. Így a nemzeti parasztpárt, mint egységes, erős párt került volna kormányra. Előre látható volt azonban, hogy Mihalache ezt a feltételt nem tudja teljesíteni. Megköszönte Ófelségének a megtisztelő bizalmat és visszaadta a megbízást. Egyidejűleg Mihalache lemondott a nemzeti parasztpártban viselt elnöki tisztségéről is.

A nemzeti parasztpárt elnökének elhatározása új helyzetet teremtett. Ófelsége ismét magához rendelte Tatarescu miniszterelnököt és tárgyalásokat kezdett vele arra vonatkozólag, hogy a liberális párt alakítsa meg az új kormányt. Az uralkodó azzal a feltétellel adott megbízást kormányalakításra a liberális pártnak, hogy a párt minden árnyalatának híveiből alakuljon meg az új kormány. Lapunk zártakor a helyzet az, hogy Tatarescu megkezdte az új kormány megalakítására vonatkozó tanácskozásait. Az új kormányban minden valószínűség szerint helyet fog kapni az új liberálisok vezére, George Bratianu és Iunian is. Amint a politikai válságok idején gyakran megtörténik, most is el lehetünk készülve meglepetésekre. A jelenlegi helyzet azonban azt mutatja, hogy minden valószínűség szerint újból liberális kormánya lesz az országnak.

Hetvenegy politikai pártja van Romániának. Egy bukaresti újság kimutatásban sorolja fel a Romániában elismert politikai pártokat. A kimutatás szerint Romániának hetvenegy politikai pártja van.

Véres politikai verekedés. A liberális párt tulceamegyei tagozatában hosszú idő óta ellentétek dülnek. A legutóbb megtartott tisztújító gyűlésen a két tábor hívei összeverekedtek. A verekedésbe beavatkozott a csendőrség és a tűzoltóság. Verekedés közben két kép-

viselőt és két szenátort alaposan elverték. Draghici képviselőnek fél szemét kiütötték.

Művelődési házat épít a Magyar Párt tordai tagozatának ifjusági szakosztálya. Az Országos Magyar Párt tordai tagozatának ifjusági szakosztálya dr. Gál Miklós képviselő elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlésen Gál Miklós kifejtette, hogy a falvakon aránylag kis számban élő magyarok mindenféle művelődési házakat létesítenek, a tordai magyarságnak azonban nincs művelődési háza. Több felszólalás után kimondották, hogy Tordán közművelődési házat fognak építeni.

Bukarestbe rendelték a prefektusokat. Tatarescu miniszterelnök a közeledő választásokra való tekintettel, több miniszter társával megbeszéléseket folytatott. A megbeszéléseken elhatározták, hogy a megyei prefektusokat a belügyminisztériumba rendelik és ez alkalmalással a közigazgatási kérdéseken kívül a választások előkészületeit is meg fogják velük beszélni.

Maniu Badacsonyan vár. Maniu Gyula nem avatkozott be a kormányválság megoldásának bonyodalmaiba. A kormányválság idején badacsonyi birtokára vonult vissza és rejtélyes visszavonultságban várta az események fejlődését.

A "MAGYAR NÉP"-et terjeszteni magyar kötelesség!

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimbora

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop.

Hála, amely áldozatra szólít!

Jóérzésű magyar emberek nemes módon igyekeznek hálájukat leróni egy nevelői intézet iránt, amely zsenge ifjúságukban keblére ölelte és az élet útjára megerősítette őket. Ezt olvassuk ki egy körlevélből, amelyet László Endre kolozsvári bankigazgató küldött szét mindazokhoz, akik gyermekkorukban a nagyszebeni katolikus árvaház jótéteményeit élvezték.

A körlevél a társadalomnak olyan rétegeihez is szól, akik lapunkat olvassák s ezért szükségesnek tartjuk, hogy annak tartalmát mi is ismertessük. Örömmel tesszük ezt, hiszen a nemes mozgalom egy régi, nagy magyar értéknek a megmentését célozza s az eredmény a magyar társadalomnak legrászorulóbb tagjait, az árvákat fogja elindítani a boldogulás útján.

A körlevél ezeket mondja az árvaház volt növendékeinek:

Ismeretes dolog, hogy nagyszebeni régi katolikus árvaházunk folyó év szeptember elsejétől kezdődőleg árva gyermekeink nevelését — hagyományaihoz hiven — ismét folytathatja. Legyöngült anyagi ereje azonban a Terezianum volt növendékeinek áldozatkészségére utalja, hogy célját és rendeltetését a régi színvonalon megközelítőleg teljesíthesse.

A még élő növendékek tehetnek legfényesebb tanubizonyságot arra nézve, hogy mi volt a Terezianum, mit köszönhetnek neki és mi lett volna belőlük, ha ez nem lett volna, nem gondolta nem nevelte és nem tanította volna abban a hitben és szellemben, amelyben részüket volt.

A Terezianumnak köszönhetjük mai családi boldogságunkat, társadalmi életlehetőségünket, követezőleg a kötelező hálaérzet és áldozatkészség ezen intézménnyel szemben életünkben, lelkünkben soha ki nem aludhat.

Nem aludhat ki különösen most, amikor tudjuk, hogy az agrárreform miatt anyagiakban elszegényedett püspökségünk és a volt erdélyi róm. kath. státusunk a legnagyobb anyagi erőfeszítéssel s a róm. kath. társadalom áldozatkészségével tudja csak az elemi és középiskoláinkat is fenntartani.

A mi kötelességünk, hogy Főhatóságunknak segítségére siessünk a nagyszebeni Teréz árvaházba kerülő árva gyermekeink lelki gondozásában, nevelésében és tanításában.

Alólírt szervező bizottság a Püspök Ur Önagyméltóságának elvi hozzájárulásával a „Nagyszebeni Terezianumban végzett növendékek egyesületé”-nek megalapítását tűzte ki célul, abban a biztos reményben, hogy a Terezianum volt növendékei munkájában megértő szeretettel fogják támogatni.

Az alkotandó egyesületnek rendes tagjai:

a) A Terezianumból kikerült és kikerülő növendékek, akik alapszabályszerűleg szerezten megállapítandó, azonban lehetőség sze-

rint teherbíró képességük mértékéig évi tagsági díjak fizetését vállalják.

b) Támogató tagok: minden róm. kath. férfi és nő.

A Terezianum volt növendékei a Püspök Ur védnökségével és erkölcsi támogatásával Nagyszebenben, a Terezianum épületben 1937. november hó 21-én találkozót tartanak és ezzel egyidejűleg a terbe vett egyesület ünnepélyes keretben megalakul, alapszabályait megállapítja, elnökségét és tisztikarát megválasztja, hogy tényleges működését megkezdhesse.

Elgondolásunk szerint az alapszabályszerűleg megalakuló egyesület három szakosztályra tagozódnék:

a) iparosok szakosztályára,

b) kereskedők szakosztályára és

c) szellemi munkások szakosztályára.

Az iparos munkások szakosztályának feladata leendő a Terezianum árvaházból kikerülő és ipari pályát választott növendékek társadalmi, erkölcsi és anyagi támogatása. E célból nagyobb városokban ipari szakosztályokat létesítenek, amelyeknek tagjai közvetlen szülői felügyeletet és gondozást teljesítenének, a szakosztálytól ezen városokba utalt tanoncok és segédek felett.

A kereskedelmi szakosztályának feladata leendő az árvaházból kikerülő és kereskedelmi pályára lépni szándékozó növendékek elhelyezése, azok erkölcsi és anyagi támogatása, segítése. Nagyobb városokban kereskedelmi alszakosztályokat létesíthet, amelyeknek tagjai közvetlen szülői felügyeletet és gondozást teljesítenek, az ezen városokba utalt árva tanoncok és segédek felett.

A szellemi munkások szakosztályának feladata lenne a Terezianum árvaház elemi iskolájában kiváló egyéni tulajdonságairól és szellemi képességeiről bizonyosságot tett tanulóknak a közép- és felső iskolákban leendő tanítatásáról gondoskodni.

Véleményünk az, hogy amennyiben a Terezianum árvaházból kikerülő árva növendékek az életben is érezni fogják az egyesület tagjainak felügyeletét és szeretettel teljes szülői gondoskodását és támogatását, akkor biztosan számíthatunk rá, hogy a későbbi árvák iránt ugyanazon áldozatkészségre lesznek ösztönözve, mint amilyen önzellen, szeretettel teljes áldozatkészséget velük gyakorolt egyesületünk.

Midőn tehát kérjük, hogy 1937. november hó 21-én d. u. négy órakor megtartandó alakuló gyűlésre eljövetelét mielőbb a Terezianum igazgatójával, Főtisztelendő Blazsek Róbert úrral közölni sziveskedjék, vagyunk testi üdvözléssel:

a szervező bizottság megbízásából
LÁSZLÓ ENDRE,

• Hírek •

Mihály nagyvajda nevenapja. Mihály nagyvajda nevenapját az egész országban megünnepelelték. A nap jelentőségét emelte, hogy Ofelsége, Károly király vendégül látta a Mihai Viteazul-rend lovagjait.

Mária anyakirálynő betegsége. Ofelsége Mária anyakirálynő hülésben megbetegedett. A beteg királynőhöz híres külföldi orvosok érkeztek, hogy gyógykezeljék. A legutóbbi hírek szerint a királynő állapota javult, de külföldre kell mennie további gyógykezelés végett.

Kártalanítják az EMKE-t az algyógyi birtokért. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület algyógyi birtokát kisajátították. A kisajátítás és a kisajátított birtok ára körül évek óta pereskedés folyik. A kolozsvári ítélőtábla háromszor foglalkozott az EMKE kártalanításának ügyével. Végleges ítéletében kimondotta, hogy az állam négy-milliókétszázézer lejt tartozik fizetni az EMKE-nek kártalanítás címén. Tekintettel arra, hogy a Semmitőszék hasonló ügyekben kedvező elvi döntést hozott, a kolozsvári tábla ítélete véglegesnek tekinthető.

Külföldre csak fémpénzt szabad kivinni, behozni pedig csak papírpénzt lehet. A Nemzeti Bank rendelkezésének következtében külföldre utazók Románia területéről csak 2000 lejt vihetnek ki fémpénzben. Külföldről érkező utasok csak papírpénzt hozhatnak az országba. A fémpénznek az országba való behozatala szigorúan tilos. Kivételt képeznek azok a román állampolgárok, akik engedéllyel

vittek ki 2000 lejt. Ezek a 2000 lejnek megfelelő összeg erejéig hozhatnak be fémpénzeket.

Jelentkezni kell a tartalékos altiszteknek. A hadkiegészítő parancsnokságok hirdetményben közölték, hogy minden tartalékos altisztnak 55 éves korig láttamoztatni kell katonakönyvecskéjét. A tartalékos altisztek jelentkezése jelenleg folyamatban van. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy tegyenek eleget a rendelkezéseknek.

Kiselejtezik a marosvásárhelyi kulturpalotából a megrongált magyar könyveket. A városi könyvtár igazgatósága kérte az időközi bizottságot, hogy a könyvtárban levő megrongált magyar könyveket javíttassa ki. Az időközi bizottság a könyvtár igazgatóságának átiratára úgy döntött, hogy a megrongált állapotban levő magyar könyveket ki kell selejtezni. Az időközi bizottság határozata alapján 2500 magyar könyvet selejtezték ki a kulturpalota könyvtárából. Az intézkedés a magyarság körében szomorú feltűnést keltett.

Boris király vonatot vezetett Angliában. Boris, bolgár király, amint ismeretes, műkedvelő mozdonyvezető. Angliai tartózkodása alatt kipróbálta Anglia leggyorsabb vasuti mozdonyát, az ugynevezett repülő-skótot. A száznegyven kilométeres óránkénti sebességgel haladó mozdony kiváló szerkezetéről Boris király nagy meglepetéssel nyilatkozott.

Magyarországi nyomdai termékeket csak az Astra hozhat be. Kormányrendelet útján az Astra közművelődési egyesület kapta meg a magyarországi nyomdai termékek behozatalá-

nak és terjesztésének jogát. A kormányrendelet következtében zavar keletkezett és néhány napig Magyarországról nem érkeztek Romániába újságok. A helyzet azonban már tisztázódott. Az Astra ugyanis 1935. február elsejei hatállyal kapta meg a magyarországi nyomdai termékek beszállításának kizárólagos jogát, addig a régi rendszer marad érvényben.

Százharminckilenc éves asszony. Angliában él a világ legöregebb asszonya. Százharminckilenc éves. Az idős asszony férje, mint katona résztvevett a Napoleon-i háborúkban. Az idős asszony, erre való hivatkozással, az angol kormányzótól nyugdíjat kért.

Ditróban a csendőrség betiltott egy egyházi ünnepélyt. A ditrói római katolikus egyházközség az elemi iskola helyiségében Majláth-ünnepélyt akart rendezni. Az ünnepély keretében a tanuló gyermekek szülőit értekezletre hívta meg. A résztvevők összegyűltek, de hiába, mert a csendőrőrmester nem engedte meg az ünnepély megtartását.

Tanítók, lelkészek, nőszövetségek figyelmébe!

Az Uj Cimora, a megnyilvánuló érdeklődés alapján, mint eddig minden évben — közkívánatra ismét összeállítja *Őszi szindarab sorozatát* — amelyben található *karácsonyi, anyáknap, vizsgai* és más alkalmi szindarabok. A sorozat ára portóval együtt 25 lejt. Előre beküldendő! Ezen kívül külön füzetként megjelentette *Simon Sándor: „Karácsonyi örömök”* és *Kirjálné Kovács Emma: „Mikulás, Krampuszok és szegény kislány”* c. szindarabjait. A kettő egybefűzve, portóköltéssel együtt csak 20 lejt. Megrendeléseket már most elfogadunk a pénz előzetes beküldése mellett.

December 1-ig lehet adóbonokkal fizetni. A pénzügyminiszter közhírré tette, hogy az adóbonokkal való kedvezményes adófizetés határidejét december elsejéig meghosszabbította. A régi keletű adótartozásokat és egyéb közszolgáltatásokat tehát december 1-ig adóbonokkal is lehet fizetni.

Gázrobbanás Felvincen. Kádár Zsigmond, felvinci kereskedő-felesége hajnalban lámpát akart gyújtani. A fellobbanó gyufától a szobában robbanás keletkezett és az egész berendezés lőngbaborult. A kereskedő feleségével és két gyermekével alig tudott kimenekülni a szobából. A súlyosan sebesült családot Kolozsvárra szállították gyógykezelés végett. A robbanást az okozta, hogy a ház előtt elhuzódó földgázvezeték megrepedt és a lakás padlóján keresztül földgáz szivárgott a szobába. Minthogy a földgáz szagtalan, nem vették észre reggel, hogy a szoba levegője megtelt gázzal. Így a gyufa meggyújtása alkalmával felrobbant a gáz.

Drágulni fog az erdőkitermelés illeték. A pénzügyminisztériumban tervezeten dolgoznak, hogy az erdőkitermelési szerződések illetékét felemeljék. Az erdőkitermelési szerződések illetéke eddig 1.4 százalék volt. Ezt most 7 százalékra akarják felemelni azzal az indoklással, hogy az erdőkitermelés tulajdonképpen ingatlan átruházással egyenértékű művelet. A minisztérium azt reméli, hogy ezzel az utasítással lényegesen fognak emelkedni a kincstár jövedelmei.

Juhok, szarvasmarhák **májmételeybetegségét** biztosan gyógyítja: EGGER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

Nem államellenes cselekedet a kuruc nóták éneklése. Kolozsváron egy uri társaság mulatozás közben kuruc nótákat énekelt. A társaság tagjait román jelenlevők feljelentették. A hadbírótság azonban kimondotta, hogy a kuruc nóták éneklése nem államellenes cselekedet és a vádlottakat felmentette.

Halálos szerencsétlenség erdőlés közben. A szilágysági Felsőbánd község erdejében Bologán János gazdalegény fát szállított. Az út lejtős volt és a legény egy hasábfával fékezte a szekeret. A szekér felborult és a fa a szerencsétlen legényt maga alá temette. Sztloecsant fejével találtak rá az uton.

Szomorú a Bánát népesedési kimutatása. A Bukarestben székelő statisztikai intézet kimutatása szerint Romániában a Bánát népesedési viszonyai a legrosszabbak. A statisztikai hivatal megállapításai szerint ugyanis a Bánát lakossága mutatja a legnagyobb halálozási és a legkisebb születési arányszámot.

Megvizsgálják Bukarest polgármesterének vagyonát. Egy bukaresti újság, a fennálló törvényes rendelkezések alapján kérte, hogy államilag vizsgálják meg Donescu, bukaresti polgármester vagyonának eredetét. Donescu ügyvédei utján azzal védekezett, hogy a bukaresti újság valótlanságokat állít. A bíróság a tárgyalást elhalasztotta és arra megidéztek a főpolgármestert is.

Helyreigazítás. A Magyar Nép 1937. október 23-iki keltezéssel megjelent számában „Halálos szerencsétlenség” címmel hírt közöltünk. A hírből levő adatokat a következőképpen helyesbítjük:

Tiboldi Béla földbirtokos szolgálója, Csetri Ferencz szántani volt. Hazafelé menet a szekérrát rakott és egy járhatatlan uton, amelyen senki sem szokott szekérral járni, hazafelé igyekezett. A szekeret, hogy ne düljön fel, megtámasztotta, a szekér azonban feldőlt és a szerencsétlen legényt a fa agyonnyomta. Mire rátaláltak, halott volt.

Visszavitték zsákmányukat a sinfalvi templom kifosztói. Néhány nappal ezelőtt a sinfalvi római katolikus templomban betörők jártak és értékes kegyszereket, továbbá drága felszerelési tárgyakat vittek magukkal. A csendőrség megindította a nyomozást, azonban a vakmerő betörőket nem sikerült elfogni. Legutóbb a plebános szentbeszédet tartott és elmondta, hogy a templom szentségeinek elrablása nagy bűn és ezért kárhozat jár. Következő napon a község határában, kőröközé rakva, zsákba csomagolva, megtalálták a templomból elvitt értéktárgyakat. A zsák mellett levél feküdt és abban a betörő bocsánatot kér a lelkész-től, hogy elrabolta a templomi kegyszereket és arra kérte le-velében a plebánost, hogy szabaddítsa meg a kárhozattól.

Előre fogják fizetni a decemberi nyugdíjat. A bukaresti központi nyugdíjintézet elküldötte a pénzügyigazgatóságokhoz az októberi negyedévre szóló nyugdíjkifizetési utalványokat. A jelek szerint a nyugdíjasok utolsó negyedévi nyugdíjukat a rendes szokásoktól eltérőleg, előbb kapják meg és a decemberi nyugdíjhoz határidő előtt fognak jutni.

Férfivé operáltak egy nőt. A jasi klinikán egy Maria Grigoras nevű nőt férfivé operáltak. A nőtől férfivé lett fiatalember rövidesen házasságot kötött egy jasi urileánnyal. Az orvosok megállapításai szerint a műtét tökéletesen sikerült és így a házasságnak nincs akadálya.

Szerencsétlenül járt munkás. Egresi Imre gyárimunkás vitriollal telt kannát akart leemelni egy polcra. A kanna felbillent és a vitriol a szerencsétlen munkás fejére ömlött. A mérges folyadék fejről lerágtatta a bőrt, arcát a felismerhetetlen ségig összeégette és egyik szemét kimarta.

Megveszett egy szolgálóleány. Floarea Petrenea, bukaresti szolgálóleányt két héttel ezelőtt veszett kutya marta meg. A leány nem törődött a harapással, nem kezelte magát Pasztör-intézetben. Két hét után kitört rajta a veszettség és veszettségi rohamában mindent összetört a konyhán. A megfékezésére kiküldött rendőrt is össze-marta, aztán borzalmas kínok között meghalt. A rendőrt Pasztör-intézetben kezelik.

Halálos szerencsétlenséget okozott a döglött gránát. A biharmegyei Dumbrava község határán Nistor Tódor gazdálkodó kisfia a községi legelőn

játszadozott. Közben egy ágyugolyót talált. Pizskálni kezdte, mire az ágyugolyó felrobbant és darabokra tépte a gyermeket. Az ügyészség szigorú vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy miképpen került az ágyugolyó a községi legelőre.

Nagy verekedést rendeztek a matrózok Constanca-ban. Két tengerész egyesület tagjai politikai vitából kifolyólag össze-verekedtek. A véres verekedés alkalmával ötven tengerész megsebesült. A rendet a rendőrség állította helyre.

A szőlőtörkölytől megittasodott disznók félig megették egy öregasszonyt. Az ó-királyságbeli Igiroasa községben súlyos szerencsétlenséget okoztak a szőlőtörkölytől megittasodott disznók. Croicescu falusi gazdálkodó udvarán egy halom szőlőtörköly állott, amelyben a cukor szeszé erjedt. Croicescu Mária 81 éves öregasszony az udvar végén levő disznóólból kiengedte a disznókat és a disznók nekiestek a szőlőtörköly-

nek. A szesztartalma szőlőtörkölytől megittasodott disznók ledöntötték az asszonyt és kezét, lábát lerágták, arcán is súlyosan megsebesítették. A szerencsétlenül járt öregasszonyt haldokolva szállították kórházba.

Megfogta a csuka a halász kutyáját. Egy angliai műkedvelő halász egy tóban horgászgatott. Kutyája közelében a vízbe gázolt. A kutya váratlanul panaszos vonításban tört ki. Kiderült, hogy egy csuka belekapott a lábába és a tó mélyebb része felé kezdte húzni. A halász kutyája segítségére sietett és kimentette szorongatott helyzetéből.

Szőlőtermelők figyelmébe!

Elsőrangú

szőlőoltványt és gyümölcsfákat mérsékelt áron, konkurencia nélkül árusítunk. Őszi ültetés előnyös. Árjegyzékét kívánatra díjmentesen küldünk.

Asoc. Producătorilor „Viticultori”

„DIOȘIGANA”
DIOȘIG, Județul Bihor.

Transzilvânia legjobb mezőgazdasági és közigazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Jó előveteménye-e a kukorica a búzának?

Erről a kérdéstről két tudományosan képzett gazdának olvastam értékes fejtegetését. Engedtessek meg nekem is, hogy hosszú tapasztalatok alapján — hozzászóljak ehhez a kérdéshez. Legelőször is legyen szabad megállapítanom, hogy általános szabályokat nem lehet felállítani! A bizonyos vidék termelési viszonyaira vonatkozó eredményeket és következtetéseket általánosítani nem lehet, nem lehet pedig azért, mert mások a talajviszonyok a Marosmentén, mások Keresztur vidékén és mások Udvarhelyen. Ez utóbbi helyen, ahol az én kis birtokom is fekszik, a talaj — csekély réti földet kivéve — kötött, vagy amint a székely mondja, szivály s ennek megmunkálása, szántása, kapálása sokkal nehezebb. Ugyannyira, hogy amíg előbbi helyeken két ígás egy hold területet egy nap alatt könnyen megszánt s bevet, addig nálunk három eke tudja egy nap alatt ugyanezt a munkát elvégezni. Fél százados gazdálkodásom alatt 80 százalékban mindig kukorica után vetettem el a búzámat s csak 20 százalékban lóheré után s ezt is csak azért, mivel a földnek is pihenni kellett s ez által elértem azt is, hogy a föld nagyfoku gyomosodását elkerültem. Kötött talajomnak porhanyóvá tételét pedig az által értem el, hogy őszi szántáskor sok-sok szalmás istállótrágyát szántottam alája mélyen, minden harmadik évben s tavasszal nem tárcsázás, hanem sekély szántás után vetettem el a kukoricát, de nem lófogut, hanem a korai, úgynevezett székely tengerit, mely már szeptember elején beérett s így elég időm volt földjeimet buzavetés alá jól elkészíteni. Ily művelés mellett nemesített Kónopi búzámmal nyolc mázsás átlagos termést értem el akkor, midőn az országos statisztika adatai szerint az ország átlagos termése — beleértve a Regátot is — csak hat mázsát tett ki ez évben. A fentebb elmondottak mindenben igazolják, hogy a kukorica jó előveteménye a búzának, de természetesen csakis a koránérő.

Én is kísérleteztem félholdnyi területen lófogu kukoricával, mely Kereszturon is honos, de csak október végére ért be. A termelt csövek

nagyok voltak, de két cső alig volt egy száron, míg az én korai kukoricám 2—3 csövet hozott szárankint s hogy ezek a csövek nem voltak aprók, bizonyítja az is, hogy egy nagyobb csővön 480 szemet olvastam meg. Az ügy érdemére vonatkozólag megjegyezni kívánom, hogy a kukorica termesztésnél nem a négyzetes termelést használtam, de fősúlyt fektettem arra, hogy a tövek kellő távolságra legyenek egymástól s elég levegőt, illetve napot kapjanak. Termesszűnk tehát megfelelő korai kukoricát, hogy utánna jó buzatermésünk legyen!

Simó Máttyás.

Miért nem szabad nézves kukoricát árulni?

A kormány rendelkezései szerint 14 százaléknál magasabb víztartalmu kukorica forgalomba hozatala tilos. Mind a gazdák, mind a gabonakereskedők behatóan foglalkoznak a kérdéssel és már meg is jelentek az első tiltakozások ebben az ügyben. Kétségtelen dolog, hogy a kormánynak ez az intézkedése bizonyos tekintetben megbénítja a kukoricaforgalmat, mert a kereskedők nagyon óvatosakká válnak vásárlásuknál, a gazdák pedig kényszerhelyzetbe kerülnek. Végeredményében tehát megállapítható, hogy ez az intézkedés valóban zökkenőt okoz a kukorica-kereskedelemben.

Lássuk a valóságban hogyan fest a kormánynak ez az intézkedése és lássuk, hogy miért volt szükség ennek az intézkedésnek a megtételére?

A kukorica törésének ideje szeptember, október hónapokra esik, aszerint, hogy milyen a vidék éghajlata és időjárása. Általában tehát a kukorica sohasem kerül kasba száraz állapotban. Általános szokás tehát, hogy a kukorica tévéig, tavasz elejéig csövesen a kasban szárad és csak ekkor kerül morzsolásra és eladásra.

Románia enyhébb éghajlatu vidékein, a román Alföldön és a Bánságban általános szokás, hogy a kukoricát csövesen árulják, vagy rögtön a törés után lemorzsolják és forgalomba

hozzák. Ez pedig könnyen okozhat bajt, mert csak a legkritikább esetben, nagyon meleg nyár és nagyon száraz ősz esetén történik meg, hogy a kukorica betakarítása idején 15 százaléknál kevesebb vizet tartalmaz.

Miért jelent határértéket éppen a 15 százalék, az alábbiakban világítjuk meg. A kukorica csira sok olajat tartalmaz. Ez az olaj nem okoz bajt, amíg nem jut nedvesség hozzá. Ha azonban a nedves kukorica nagy halomba összerakva megfűlled és a nedvesség átjárja az olajjal telített csirákat, vegyi bomlás következik be. A víz az olajjal kellemetlen szagú és mérges bomlásterméket eredményez. Minden tekintetben érthető tehát, hogy a kormány 14 százalékban szabta meg az árusítható kukorica víztartalmának határértékét. Ha ugyanis ennél kevesebb víz van a kukoricában, káros bomlás nem léphet fel a kukorica-szemben. Baj nélkül használható fogyasztásra és szállítható akár kicsiben, akár pedig hajórakományképpen is.

A kukoricának ezért a tulajdonságáért a termelők arra törekednek, hogy minél korábbi érésű fajtákat termeljenek és a szemek néhány hét alatt annyira kiszáradjanak, hogy a kukoricát forgalomba lehessen hozni. A kukorica nemesítők a cél elérése érdekében szakszerű munkát fejtenek ki és valószínű, hogy néhány év múlva a késői érésű, lófogu fajtájú kukoricák között is lesznek olyan korai érésű változatok, amelyek hidegebb éghajlat alatt is ősz elejéig beérnek.

Végeredményében tehát az intézkedés kétségtelenül jelent némi hátrányt az Ókirályság és a Bánát kukoricatermelőire nézve, azonban el nem vitatható előnyei is vannak. Ettől eltekintve a hidegebb éghajlatu helyek kukoricatermelőit nem érintik. Tél végére, tavasz elejére ugyanis a helyesen raktározott csöves kukorica feltétlenül kiszárad annyira, hogy megfeleljen a kormány intézkedése által előírt követelményeknek.

Engedély kell az oltványok eladásához.

Az új mezőgazdasági törvény értelmében szőlő, gyümölcsfa és díszfa-oltványokat csak azok árulhatnak, akiknek erre a földművelésügyi minisztériumtól engedélyük van. Az engedélyt a földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági kamarák véleményezése után adja ki. Akik a földművelésügyi minisztérium engedélye nélkül árusítanak gyümölcsfa-oltványokat, megbüntetik.

Krasznán nyár óta tart a sertésvész.

A szilágymegyei Krasznai községben nyár eleje óta pusztulnak a disznók. A veszedelmes járvány az állatorvos szigorú intézkedései ellenére is állandóan terjed. A gazdáknak a sertésvész nemcsak az által okoz kárt, hogy nagy értékek semmisülnek meg, hanem az által is, hogy a járvány miatt nem hajthatják piacra állataikat,

Ötvenötezer vagon buzára adtak kiviteli engedélyt.

A folyó évi buzatermésből eddig 38 ezer vagon buzát vittek külföldre. Eddig 55 ezer vagon buzára adtak kiviteli engedélyt.

A gabona-eladási szerződésekre repülőbélyeget kell ragasztani.

A repülésügyi minisztérium feljelentése alapján több gabonakereskedő cég ellen eljárást indítottak, mert gabonavásárlási szerződéseikre nem ragasztottak repülőbélyeget. A bíróságok több felebbezésből kifolyólag foglalkoztak az ügyvel. Megállapították, hogy a törvény értelmében a gabona-adásvételi szerződésekre is alkalmazni kell a repülőbélyegeket és azok a gabonakereskedők, a kik ezt elmulasztották, meg kell hogy fizessék a kirótt büntetést.

Drágulnak az építkezési anyagok.

Tekintettel arra, hogy az építésszek tavaszra az építkezési kedv fokozódására számítanak, az építőanyag kereskedők megdrágították az építkezési anyagok árát. Különösen a puhafatégla és cserép árában következtet be jelentősebb drágulás.

Piaci árak Tordán.

Buza 500—550, rozs 400—420, árpa 350—380, ujkukorica 320—350, ókukorica 400, paszuly 650—700, lóheremag 2400—2800 lej mázsánként.

Piaci árak Szatmáron.

Buza 510—520, rozs 500, árpa 420—425, kukorica 260, zab 420—440 lej mázsánként.
Réti széna 140—150, lóhereszéna 200, lucernaszéna 230—250 lej mázsánként.

Terményárak Nagykárolyban.

Buza 430—500, rozs 460—470, napraforgó 470—480, kukorica 250, zab 410—420 lej mázsánként.

Utasítások a „Gazdarejtvény“ megfejtéséhez!

Az állattartó gazda egyik legfontosabb kérdése az állatok takarmányozása. A takarmányozás az, mely az állat egészségi állapotára, fejlődésére, ennél fogva jó felhasználására és értékesítésére, legnagyobb befolyással van.

Elhatároztuk, hogy ezt a nagyon fontos kérdést állandóan felszínen tartjuk, mely célból lapunk alsó részén „Gazdarejtvény“ cím alatt, alkalmat nyújtunk minden kedves olvasónknak, hogy állattartásra vonatkozó ismereteit felfrissítse és azok segítségével épen az állattartásban nélkülözhetetlen ajándékhoz jut-hasson.

Rajta tehát kedves olvasóink! A nyílal jelzett helyen vágjátok le a

„Gazdarejtvény“ azon részét, mely „Megfejtések“ címet viseli. Töltsétek ki tudásotok szerint a feltett öt kérdésre adandó feleletet.

A megfejtéseket legkésőbb f. hó 30-ig be kell szerkesztőségünknek küldeni, mely a megfejtések helyességét elbírálja és:

1. a mind az öt kérdést helyesen megfejtők között 10 csomagot, az 5-ik pontban megfejtendő szerből ki-sorsol és a megfejtőkhöz díjtalanul elküldet,

2. azok között pedig, akik a feltett kérdéseket csak részben, vagy azoknak csak egy részét fejtették meg, ugyancsak díjtalanul hasznos szaktanácsokat ad az állattartásra vonatkozólag.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Ipari rovat

KI AKAR IPAROS LENNI?

Kisebbségi életünk egyik legfontosabb kérdése az iparos-kérdés. Városban az iparosság a legbiztosabb életpálya, azok számára pedig, akik földhiány miatt a faluban gazdálkodni nem tudnak, vagy pedig ipartanulni akarnak, régtől kezdve ez volt s még ma is ez a kenyérhezjutás egyik legmegfelelőbb módja. All ez különösen a Székelyföldre nézve, amely sohasem tudta egészen eltartani azokat, akik ott születtek. Mikor mód volt arra, hogy a szé-

GAZDAREJTVÉNY

minden olvasónk számára.

Kérdések:

1. Mit nevezünk teljes értékű takarmánynak és melyek azok a növények, melyek ilyen takarmányt adnak?
2. Az állat mikor jut és mikor nem, ilyen takarmányhoz?
3. Milyen kórnak nevezzük az állatok azon megbetegedését, mely a nem teljes értékű takarmányok fogyasztásából származik?
4. Miben nyilvánul meg ez a kór és mely háziállatoknál fordul elő?
5. Melyik az a két ismert szer, melyet a takarmányhoz együttesen naponta hozzákeverve, ez a kór pár nap alatt elmúlik és az állat erőteljes fejlődésnek indul? (Könnyebbség kedvéért, a „Megfejtések“ rovatban kipontozzuk a két szer betűinek számát.)

itt levágni

Megfejtések:

1.

2.

3.

4.

5.

Egyik szer: a másik pedig:

A megfejtő neve és pontos címe:

kelyekeől iparosok legyenek, belőlük lettek a legjobb és legbecsültebb iparosaink, mikor azonban erre nem volt alkalom, hi kellett vándorolniuk a Regátba, vagy pedig külföldre, s ezek közül nagyon sokan végleg elveszték a fajtájuk számára.

A kolozsvári Székely Társaság 1926-ban történt megalapítása óta azt az alapszabályozó célt szolgálja, hogy szegénysorsu székely gyerekeket tanoncoknak juttasson be, őket felnevelésükben segítse, és aztán el is helyezze. Ennek a munkának érdekében Kolozsvárt a Társaság keretében mindenki összefogott, aki székely származású. Teljes egyetértésben és vállalt vállnak vetve dolgoznak ezért a vezető emberek, a magas állásuak éppen úgy, mint az iparosok és egyszerű alkalmazottak. E munka eredményeként számos értékes iparos kiképzését és elhelyezését tette lehetővé eddig is a Társaság. Ezt a munkát folytatja a Társaság most választott új tisztisara, élükön a kolozsvári iparosság két kiemelkedő egyéniségével: id. Deák Ferenc elnökkel és Demeter Ferenc alelnökkel. A Székely Társaság állandóan nyilvántartja azokat a nestereket, akik tanoncokat keresnek, ugyanakkor pedig azokat a falusi székely fiukat is, akik tanoneként akarnak elhelyezkedni. Ha a megfelelő szakmában hely van, akkor a tanoncot el lehet helyezni. Ezt a munkát eddig csak a kolozsvári elhelyezésre nézve folytatták, most azonban rendre ki akarják terjeszteni a kisebb vidéki városokra is. A munka kiérlelésedése, amely a tanoncok számára sok új elhelyezkedési

lehetőséget jelentene, csak egy valósítható meg, ha a Székely Társaságot ebben a munkájában a vidéken élő tanult emberek is lelkesen támogatják. Kérjük őket, hogy a Társaságot (Calea Marechal Foch 43) sziveskedjenek időnként értesíteni a következőkről:

1. Kik akarnak a faluban tanoncok lenni és milyen szakmát óhajtanak? Ezzel kapcsolatban sziveskedjenek ők vagy az érdekelt szülők azt is megírni, hogy a gyereket képezés-é tanulásában valamilyen módon támogatni (ruházat, havi pénzsegély), vagy pedig minden szükségletük előteremtésére a Társaságot kérik meg. Hangsúlyozni kívánja a Társaság, hogy miután ilyen célra semmiféle anyagi alapja nincs, és a felmerülő költséget esetenként kell előteremtse, csak olyan fiu elhelyezését és támogatását vállalja, aki teljesen szegénysorsu, amit a papnak vagy tanítónak írásban kell igazolni. Egyben kéri a szülőket, hogy aki csak teheti, áldozatok árán is bármily kevéssel járuljon hozzá a gyereke neveltetéséhez. A falu vezetőit pedig arra kéri, hogy a teljesen szegénysorsu értékes gyerekek tanulási lehetőségét úgy is próbálják biztosítani, hogy falujukból vagy vidékről rendszeres önkéntes hozzájárulásokat gyűjtsenek és juttassanak el a Társaság vezetőségéhez erre a nemes célra.

2. A Társaságnak tudnia kell azt is, hogy a vidéki kisvárosokban élő lakosok közül ki tud és akar tanoncokat elhelyezni? Az illetők vagy pedig az ott élő papok, tanítók, ügyvédek, orvosok stb. írják meg ezek neveit, szakmájukat a Társaság-

nak és azt is, hogy a gyerek elátását teljes egészében tudják-e vállalni vagy nem.

Minél több helyről érkeznek be ilyen adatok, annál több szegény székely gyerek számára tudjuk biztosítani a kenyérkeresetnek ezt a komoly lehetőségét. Eppen azért kérjük mind azokat támogatását, akik szívesen viselik a magyar iparosság utánpótlásának fontos kérdését.

Megkezdődnek az iparos szakvizsgák.

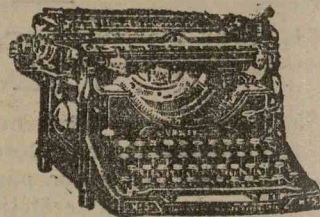
A munkaügyi miniszter körlevelet küldött a munkakamrákhoz, amelyben elrendelte, hogy az iparosok képesítésvizsgálatait sürgősen tartsák meg. A sikeres vizsga után az iparosoknak ki fogják szolgáltatni új munkakönyveiket.

A modern Japán egyik legnagyobb zeneszerzője nyilatkozik hazájáról a Délibáb új számában, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

A szerkesztésért felel GYALLAY DOMOKOS

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek árában kaphatók

Cyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellékekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

„RAPID”
IRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33

Mulattató

TÉLI ALMÁK.

Édesalma, árpánérő, vajalina
korán érnek, el is múlnak nyaranta,
van amelynek bús őszig kell éznie,
de az aztán meg is marad télire.

Nyárdereken mért kér számon a világ?
Mért feni a fogát, mért feni miránk?
Téli alma még alig ha piroslik,
s nincs köztünk egy, ki nem arra hasonlít.

Várj, világ, várj! még ne ferd ránk a fogad!
minket a sors más időkre tartogat,
Más időkre, zord, zimankós napokra,
midőn táj, szív ott hever majd: kifosztva.

Midőn mindent jégszuronyra tűz a tél
s mind e kincsnek csupán emléke ha él —
igen, világ, az lesz majd a mi időnk!
Ért illatunk minden zúgocskát betölt.

Gyümölcsünkbe akkor illeszd fogaid,
hadd érezd a nyár harsogó izeit!
Tudom: arcod előtti majd a mosoly,
s úgy falsz minket — még csak meg se hámozolt!

KISS JENŐ.

Csinos Julcsa és a Csinos meg a Julcsa.

Csupa tiszta merő véletlenség, hogy Vékony János épp akkor köszált a Varjutanya körül, mikor Imricze Péter, a juhász, agyon akarta verni a szamarát. Vékony János látta a juhász készülődését, látta a halálraitélt közömbös türelmét s az árokparról odaszólt a juhásznak.

— Ne bántsa kend azt az állatot!

Imricze Péter hátralökte a fején a süveget. A husángjára támaszkodott.

— E má ugyis csak dögnek való, a kutya! Mert ezzel már az Isten se boldogul. De különben pedig mi közöd hozzá?

— Mi lelte? — kérdezte felelés helyett Vékony János.

A juhász arcát előntötte a düh.

— Csökönnyös, a bitang! Még magam se bírok vele. Pedig ha én nem! Ha eszibe jut, csak megáll. Az istennyila olyankor ki nem mozditja az állóhelyéből!

— Megveszem... — szólott habozva Vékony János.

A juhász is gondolkozott. Odalökte neki a kötőféket.

— Neszel

Hamar megegyeztek. Vékony Jánosnak nagyon kedvére való lehetett a vásár, mert utközben vigan fütyörészett és olykor megsimogatta a szamar szőrös nyakát és megveregette a temporát.

— Na, gyerünk, Julcsa!

Elnevette magát. Csinos Julcsára gondolt ugyanis, akit alkalmasint nem hiába hívtak Csinosnak. A Vékony Jánosék tőzsomszedságában lakott az apjával, Csinos Mátéval együtt. Tizenötéztendő, szőke, kékszemű és gömbölyű, akár csak a piros alma. Csinos Julcsa azonkívül egy kicsit rátart is, amire Vékony János azt mondja, hogy kevély. Épp a minapába is, ahogy a kerítésen át incselkedett vele János:

— Na, Julcsa, osztán ugy készülj! Az őszre bekötöm a fejed!

Csinos Julcsa olyan csufondárosan nevetett a szeme közé.

— Még mire fáj a fogad, tel!

— Mért ne fájna? — hetykélkedett János. Julcsa csakugyan fittyet hányt.

— No! Osztán még te! Akinek csak egy árva szamara sincs!

Ezt akkor Vékony János nagyon zokon is vette, mert körülbelül annyit tett, hogy a négyökrös, telkes gazda lánya nem állt szóba vele, a zsöllérrel. Most már nem érezte magát zsöllérnek. Már legalább azt nem mondhatja Julcsa, hogy egy szamara sincs. Már van szamara. És azt Julcsának hívják, nahát! Julcsának. Csak azért is!

Akkoriban kezdték éppen a fát fuvarozni Varjutanya körül a rengetegből le, a kisvasúthoz.

Nagy rendbe, szaporán folyt a fuvarozás. Száz szekér hordta a fát. Akinek lova, ökre van, mind beállott a kincstár fuvarosának.

Csak Vékony Jánost nevetik az egyetlen szamarával. De János visszanevet. Az ő árva nagyfülüje egymagában keres annyit, amennyit a legcimeresebb két ökör. A harmadik nap bement Szikszóra és a marhavásáron vett másik szamarat is a keresetből.

Most már aztán könnyedén ment a dolog.

A hosszú szekérsorban ugy középtájra esett éppen. Előtte Király Péter járt táncoló két lovával, utána éppen Csinos Máté, méltóságos két fehérszörű, villaszarvu ökrével. És a kettő között Vékony János két szürke lompos szamarával.

Az egyik reggelen Csinos Máténak még valami számozkodni valója akadt az erdészhez, hátramaradt. Varjutanyán. A két ökör mögé Csinos Julcsa ült. Arra Vékony János úgy tett, mintha észre se venné. De a szamarak mintha észrevették volna, még lassabban cammogtak. Az előttük indult szekerek már lenn jártak.

kisvasut közelében s ahol az ut a keskeny hegyzorosba kanyarodik, a szűk uton már csak két szekér döcögött. Elöl a Jánosé a két szamaral, utána Julcsa a két ökrrel. A szép szőke lány a bükkhasábokon üldögélt és csöndesen dudorászott. Néha átpislogott Vékony Jánosra. Megszapkodta az ökröket, mikor ökörszokás szerint megdaldalognak a keskeny uton.

— Csálé ne, Virágl!

Mikor a nagy hegy alá értek, az ut szinte elbujik a sűrű csalitba. Vékony János is meglegyezgeti a szamarait.

— Gyi te, Csinos! Gyi te, Julcsa!

Csöndesen mondja, de itt, a bozót között halk szó is úgy hangzik, mintha kiabálnának. Messziről, messzire. A leány rászól az ökrös szekérről:

— Te, Jani! Csufolódol?

János elmosolyodik a sarjadoszó növendék-bajuszokkája alatt. De hátra se fordul. Csak úgy elbőfög, oldalvást, mintha nem is a leánynak felelné. — Ménkűt! Ha egyszer úgy hijják!

— Ugy hijják? Ki hijja ugy? — bosszankodik vissza a leány. A szamaradat?

— Azt.

— Hogy épp Csinos is, meg Julcsa is. Tel mintha nem tudnád, hogy engem is úgy hinak! Vékony János fölrántja a vállát.

— Az a te bajod. Nem az enyém.

Nagyot hallgattak utána. A szekerek lassan kocogtak a keskeny uton. Ha szemközt jött volna még egy szekér, nem tudtak volna kitérni. Ugy érezték, mintha közelebb volnának egymáshoz.

— Te Jani! — szólalt meg a lány. Hol vetted azt a két szamarat?

— Vettem.

— Há'szen tudom, hogy nem loptad.

— Nem.

— Dehát... hogy miért is vetted?

A legény nevet.

— Te mondtad, hogy egy szamaram sincs. Hát vettem. Kettőt vettem. Aztán majd ökröt is veszek. Meg lovat is.

Most meg Julcsa nevet.

— Ejha! Be kényes lettél, egyszerre! Ne bolondozz, hé!

— Én nem bolondozok. Te bolondozol.

Igen komolyra fordult a szája a fiunak is, a leánynak is. El is gondolkodtak. Nagyon kemény feje lehetett Vékony Jánosnak. Vagy nagyon méregbe jöhetett attól, amit a leány beszélt. Mert dühösen vágott végig a szamarain.

— Ne, te, ne! Csinos! Julcsa!

A leány elpirult. Némiképp majd hogy sirva nem fakadt.

— Te, Jani!

— Nő, mi lett?

— Engem semmi se. De te a multkor azt mondtad, hogy befőtöd a fejem.

— Te meg kineveltél. Azt mondtad rá, hogy egy árva szamaram sincs.

Julcsa felpislog.

— Hát most már van. — Van.

Vékony János füttyörészni kezdett, mintha már nem is volna egyéb mondanivalója. De észrevette, hogy Csinos Máté ugyancsak igyekszik a szekere után. Már utol is érte. A hasábok, ahogy éllel előre pihentek, úgy elkeskenyítették az ülést, hogy Csinos Máté már el se fért rajta. Amiért is Julcsa leugrott a szekérről.

— Üljön föl, édesapám! Majd én átülök a Janihoz. A Vékony Janihoz.

Odaszaladt a János szekéréhez. A fiu meg állította a szamarait. Helyet csinált neki maga mellett. Aláterítette a gunyáját, hogy puhább legyen az ülés. Azután megindultak. Vékony Jánosnak valami nagyon szorongatta a torkát. Nehezen szakadt föl a szó rajta.

— No látod! — szólalt meg.

A leány a kendőjét kötögette.

— Hát neked se kéne mindjárt úgy venni, szó szerint!

János csak legyezgette a szamarait.

— Mikor azt mondtad, hogy egy szamaram sincs! Oszlán azt is hogy mondtad!

A leány tréfásan tarkón legyintette Jánost.

— Hát, hogy mondtam? A nagy füled csak úgy hallotta! De... te! Ha én még egyszer azt hallom, hogy a szamaradnak azt mondd!

— Mit?

— Hogy te Csinos! Te Julcsa!... Né! Mintha az én nevem számárnak való vóna! Szerencséd, hogy az apám nem tudja!

Vékony János igen megzavarodott. Nagyokat nyelt. Megsimogatta a leány fejkendőjét. A keze oda-odatévedt az arcára is. Aztán megnőgatta a szamarait.

— Né te, né! Gyi te! Te... hogyishivnak!

Arra aztán összenevettek. A szekér nagyot zökent valami kavicsos kátyuban, amit az eső mosott ki. A fejük akkor összeütődött, majd, hogyanem meg is esőkölták egymást. Akaratlanul. Véletlenül. A Bükk hallgatag lemosolygott rájuk. Az öreg hegy már sokszor láthatott ilyeneket. Ilyen Vékony Jánost és ilyen Csinos Julcsát. Sőt ilyen Csinost és ilyen Julcsát is.

Lőrinczy György.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egységért biztosító intézete a,

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RESZVÉNYTARSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Apróságok • Adomák

Népszerűsödik a paprika.

Szent-Györgyi Albert tudományos kutatásainak és világra szóló kitüntetésének érdekes eredménye, hogy a paprika iránt az egész világon nagy érdeklődés mutatkozik. A világ minden részéből levelek érkeznek Szegedre és a levelekben szegedi paprikamagot kérnek. Különösen Németország részéről tapasztalható nagy érdeklődés a szegedi paprika iránt. Németországban több nagy gazdagság akar foglalkozni a paprika termelésével. **Szent-Györgyi** Albert felfedezése tehát, hogy a paprikában nagymennyiségű C vitamin van, a magyar paprika-termelőknek és a magyar gazdasági életnek is nagy eredményeket jelent.

A világ leggyorsabb ceruza-hegyezője.

Az amerikai New-Jerseyben különös versenyt tartottak. Előreszedett küzdelem folyt, hogy ki tud leggyorsabban és legjobban ceruzát hegyezni? A győztes egy banktisztviselő lett. Tíz perc alatt hatvanöt ceruzát hegyezett meg tűfinomágura. A világ bajnok címen kitüntetve jutalmul aranyceruzát kapott.

Hányféle fém-ből készül az autó?

Az autógyártás tökéletesedésével az autót mind többféle anyagból állítják elő. 1911-ben tizenhét fajta fémöntvényből állították elő az autót. Ma már egy jóminőségű autó elkészítésénél százegy fajta, különböző összeállítású acél és fémöntvényt használnak.

A réz, mint csodaszor.

A Németországban végzett vizsgálatok szerint a cukorbetegségnek kitűnő gyógyszere a réz. A németországi kórházakban kellő orvosi felügyelet mellett kénsavas rezet adnak a cukorbetegeknek és a betegek állapotában nagy javulás következik be. Szakszerű orvosi felügyelet mellett a rézgyógyszer tartós használata nem válik a betegek szervezetének kárára.

Mesterséges növények.

Egy kaliforniai egyetemi tanár mesterséges úton paradicsom, krumpli, paprika és más növényeket pótló, táplálkozásra kiválóan alkalmas és izletes pótalkalmat állított elő. A mesterséges növények a tudományos vizsgálatok szerint jobbak, egészségesebbek és könnyebben emészthetők, mint a természetes növények. A feltaláló egyetemi tanár mégis úgy határozott, hogy növényeinek készítése titkát nem hozza nyilvánosságra és maga sem fogja azokat nagyban gyártani, mert a termelők millióit tenné ezáltal tönkre.

Jóévtágyu amerikai férfi.

Egy Buran nevű csikágói ügynök megpillantotta egy étterem hirdetési tábláján, hogy fél dollárért mindenki annyit ehetik, amennyit akar. A nagyétkü ügynök az étteremben a következő ételeket fogyasztotta el: két tányér krumpli-leves tizennégy adag disznósült salátával és körítéssel, tizenhat tojásból rántotta makarónival, három tányér különböző saláta, öt torta, három felfújt, három minikét darab kenyér, öt üveg paradicsomlé, tíz fagyalt, öt kávé és két tea. A nagyétkü

ügynök még tovább is étkezett volna, azonban nem adtak számára több ételt.

Feledékeny londoniak.

A londoni közönség feledékenységére és szórakozottságára jellemző a következő számadat. A londoniak egy év leforgása alatt autobuszokon és közúti vonatokon 98 ezer, tehát majdnem százezer darab esernyőt hagytak el.

Egyszerű megoldás.

Egy fuldoklót kimentenek a vízből. A szerencsés ember így szól megmentőjéhez:

— Szívesen adnék ötszáz lej jutalmat, hogy kimentett a vízből, de csak ezer lejes van nálam.

— Nem tesz semmit, — feleli az életmentő — ugorjon be mégegyszer, én is kihuzom mégegyszer s akkor ide adhatja az ezer lejt.

Jó helyen keresi.

Részeg ember keresgél a földön az utcai lámpa körül. Részeg szívvel áll meg mellette egy késői járőkelő s megkérdi, mije veszett el.

— A kapukulesom! — böki ki a részeg.

— Biztos, hogy itt vesztette el?

— Nem... ott szemben..., a házunk előtt.

— Akkor hát miért keresi itt?

— Mert itt világosabb van!

Fajgalambok,

angol golyvások, rezgő pávák, angol parókások és Carrierek, vetők és komáromiak, német sirályok eladók.

Póstai szétküldés.

Papp M. Cluj, Str. Tebei 4.

Tanácsadó

Azon előfizetőink vannak, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorultnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej, törvosi tanácsokért 30 lej), bizonyos nyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdeklűek, a választ lapunkban adjuk meg.

R. T. Nagyon valószínű, hogy birsalmáinak tömeges pusztulását gombabetegség okozta. A birsalmát pusztító gomba, hasonlóan a barackfákat és meggyfákat pusztító gombához, a virágokon és leveleken keresztül fertőzi a birsalmát. Rendszeresen olyan helyen szokott fellépni, ahol a birsalma rossz talajban és rosszul tud táplálkozni. A baj okát határozottan csak akkor tudjuk megmondani, hogyha elpusztult birsalmájáról beküld egy ágat. Figyelje meg esetleg tavasszal, hogy az elpusztult birsalmáinak töve vagy valamelyik ága nem hajt-e ki? Ha ugyanis a birsalmák száraz, déli fekvésben voltak, az ideai nagy szárazság mellett megtörténhetik, hogy korábban hullatták le a leveleiket és gyümölcsük is a szárazság következtében hullott le.

L. J. A kérdéses területen addig ne vesse el a búzát, amíg tárcás boronával a göröngyöket el nem dolgozta. Göröngyös földbe géppel vetni nem ajánlatos. Különben úgy gondoljuk, hogy tanácsunkra most már nincs szüksége, mert az országos esőzések következtében a talaj mindenütt annyira megázott, hogy rendes boronával jó magházat lehet készíteni a szántóföldön.

L. J. A szőlőjében levő hiányok pótlására az illetékes mezőgazdasági kamarától kérjen engedélyt. Csak azokat a fajokat fogják engedélyezni, amelyeket a törvény előírt. Mi azt ajánljuk, hogy a pótlások gödret most ássa ki és az ültetést csak tavasszal végezze. A föld most már könnyen lefagyhat és az oltványokat nem tudja elültetni. Tavasszal leghevesebb az oltványokat április közepétől ültetni, amikor már a föld felmelegedett. A szőlő oltványok megerecséséhez a legszükségesebb előfeltétel a meleg.

B. I. Mint írja, gyümölcsös-kertjének felső termő rétege 100—150 centiméter vastag és azalatt sziklás, kavicsos rész következik. Kérdezi, hogy milyen fajtájú körtefákat ültessen, mert csaknem összes körtefái kipusztultak. Tanácskérésére feleletünk határozottan a következő: Az említett helyre ne ültessen körtefát, hanem pótolja a hiányokat alma vagy szilvafélékkel. A körtefa ugyanis mélyen gyökerezik és megkívánja, hogy jó aitalaja legyen. Rossz aitalaj esetén a körtefánál könnyen csuesszáradás lép fel és később az egész fa elpusztul. Ne kinlódják tehát olyan fával, amelyik kertjében nem tud megélni.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 5 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelégés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbíthatunk. Ugyszintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Nutria (mocsári hód, Sumpfbiber) tenyésztőrsz, amely egy pár öregből és egy pár fiatalból áll, a hely nem megfelelőse miatt sűrűsen eladó. Az állatok pedigrevel birnak és romániai születésűek. Prémjük elsőrangú sötét maró színű. Cim a kiadóban.

Őszi ültetésre

Gr. Teleki Arvéd faiskolája
Draşov, posta : Cuntă
jud. Sibiu ajánl: Jonathan, Ontario London,
Török Bálint, Batul,
Arany Pármen, Boskoop szépe

alma csemetéket

Rákóczy, Ageni
szilva ringló,
nagygyümölcsű eper
és ribizke folyton-
termő málnatöveket
tiz és száz darabon-
ként előnyös árban.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőikért.

B. F. Örvénd, B. L. Vervölgy, V. Gy. Esztelnek, Cs. G. Kézdiszentkereszt, Sz. P. Esztelnek, F. S. Kézdiszentlélek, N. B. Bélafalva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Vidéki megbízottaink előfizetőink felkeresését tovább folytatják s a rendelkezésükre hocsátott kimutatás alapján az előfizetési díjakat felveszik. Kérjük azon előfizetőinket, akiket a megbízottak felkeresnek, hogy szabályszerű nyugta ellenében fizessék le a feltüntetett hátralékokat. Ez annál is inkább fontos rájuk nézve, mert az 1938. évi könyvnapárunk összeállítását folyamatban van s azok részére, akik kellett időben befizetniük vagy kifizették a díjat, az első számlitmánnyal még ezen év folyamán elküldjük a könyvnapárt.

T. B. Kőrspatak. Hozzánk intézett sorait megkaptuk. Lapunk másszámában az Ön által kifogásolt hirt helyesbítettük. Mi a hirt egy vidéki újság hire után közöltük. Nem tudjuk már megállapítani, hogy melyik újság közleményét használtuk fel hírlünkhoz. Köszönjük, hogy felhívta figyelmünket a tévedésre.

Gasser Sándor Pankota. Nyilván tartási száma 8412.

A. G. Maroscsapó. A lapot f. év nov. 1-től indítottuk meg címére s azt minden héten rendszeren elküldjük. A 85 lej előfizetési díj beérkezett.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: M. L. Szaniszló 150, G. D. Magyarforró 400 L. (r. 1937 okt. 1-ig), N. J. Nagyercse 155, S. B. Bere 150, Cs. I. Karácsonyfalva 155, Özv. T. K.-né Kovászna 155, G. M. Sepsiszentkirály 305, K. F. Mezőköbölkut 155, T. A. Vizakna 155, Ifj. Sz. B. I. Miriszló 55, P. Gy. Bihar diószeg 100, B. E. Kovászna 155, H. B. Temesvár 150, B. F. Babsa 155, Id. N. F. Mezőpanit 155, L. F. Aranyosgerend 55, Özv. V. S.-né Mezőbánd 155, Cs. J. Nyárádgyálfalva 155, Sz. I. Otelek 155, Arpadfalva 155, S. S. 150 és Hitsz. 150, H. K. Kisjenő 150, F. S. Felek 155, Sz. I. Szurdok 150, F. K. Szatmárgörbőc 155, M. S. Erzsébetbánya 155, Özv. K. I.-né Papole 150, K. K. Puj 150, K. P. Oravicabánya 155, H. F. Puj 305, F. L. Temesfalva 155, P. J. Obéba 150, K. J. Nagycsán 85, T. J. Mikola 150, K. M. Temesfalva 155, T. J. Józseffalva 150, Sz. I. Kiskapony 305, M. J. Nagykend 155, Sz. J. Vizakna 155, Cs. I. Kézdivásárhely 455 Lei.

Erdély nemes vadjai.

A vadászat, mint politikai tanácskozások alkalma, már köztudottá vált. De mint férfias szórakozás is, egyre nagyobb kedveltségre tesz szert. A kiállítások is ezt mutatják. Párizsban minden nemzet igyekezett a világkiállítás látogatóinak a vadászat állapotáról is tájékoztatást nyújtani. Berlinben pedig nagyszabású vadászati kiállítást rendeztek, amelynek legszebb díjait Románia és Magyarország nyerték meg. A kiállításon került bemutatásra Erdély nemes állatainak a zergéknek, kitömött példányokból álló csoportja is. A Retjezát zerge-vadászataira távoli országokból is eljönnek a vadászok.

Selyemszörű kecske.

A szőr- és gyapju termelő állatok bundájának finomítása és nemesítése céltudatos állattenyésztői munkával történik. Képünkön ugynevezett angora kecskét mutatunk be, amelyet Kaliforniában állítottak ki. Hosszu, selymes szőrbundáját uszályszerűen húzza maga után. Tenyésztője magas ládára állítva fényképeztette le, hogy gyönyörű bundája látszódjék a képen. Az angora kecske selymes szőrből készült fonalakból a legfinomabb szőnyegetek szövik és a legpuhább, legdrágább kötött árut gyártják. A kép bizonyítja, hogy céltudatos tenyésztői munkával a háziállatok jó tulajdonságait eredményesen lehet fejleszteni.

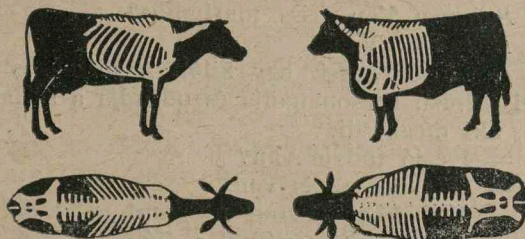

Tanuld meg!

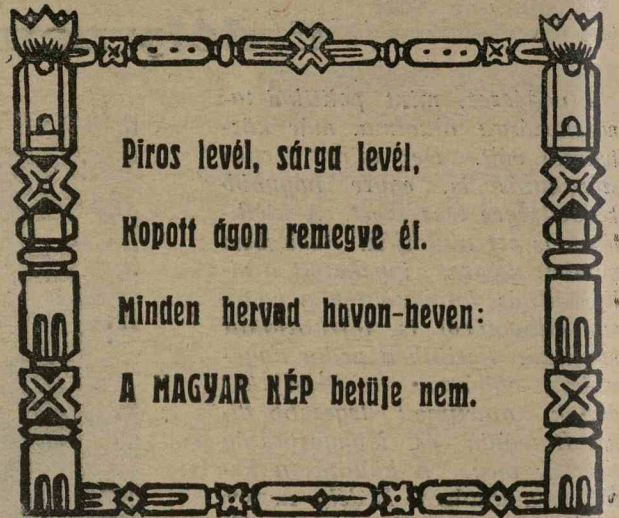
Tejtermelés — Hústermelés.

Lapunkban sokszor foglalkoztunk a tejtermelő, hústermelő és igavonó szarvasmarhafajták között fennálló alkati különbségekkel. A három termelő irányzatnak háromféle testalkat felel meg. Képünkön bemutatjuk a tejtermelő és hústermelő szarvasmarha fajták csontvázait a csontokon levő husrészek körvonalával. Látjuk, hogy a tejtermelő állatok csontozata finom, vékony és testalkatuk mindenben eltér a zömök, erőteljes hústermelő állatok alakjától. A kép olvasóinknak nagy segítségére lesz abban az esetben, ha jóltejelő fejőstehenet, vagy pedig jól hizó, tartani való állatot akarnak vásárolni. Az igás szarvasmarha testalkata a tejelő

és hústermelő állatok alakja között áll. Csontozata erős, azonban nem rakódik annyi hus arra, mint a hústermelő állatoknál. A piacon a különböző termelő képességű szarvasmarha fajták alakja nem annyira kifejezett, mint a képen mert a tulajdonságok a legtöbbször összekeveredve jelentkeznek.

Balról a tejelő fajta, jobbról pedig a hústermelő szarvasmarha eszményi alakja látható.

Piros levél, sárga levél,
Kopott ágon remegve él.
Minden hervad havon-heven:
A MAGYAR NÉP betűje nem.

Mindent fel lehet használni trágyának!

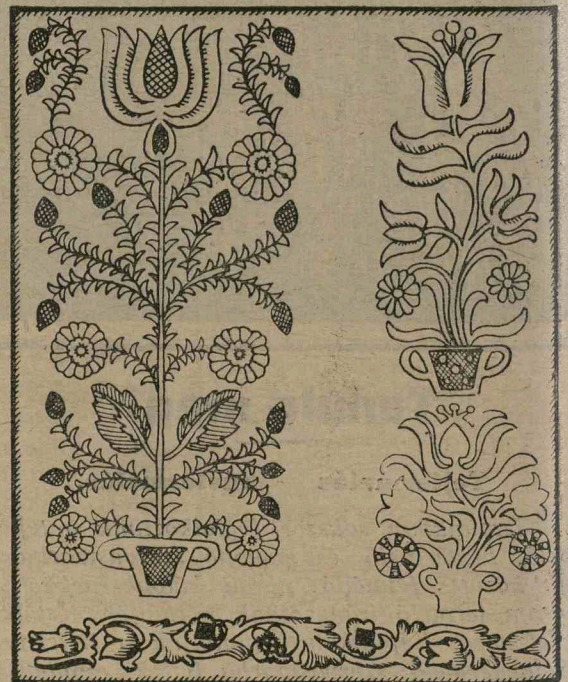
A háztartásban és a ház körül nagyon sok olyan anyag van, amiket kitűnően fel lehet használni a konyhakert-, díszkert- vagy cserespes növények trágyázására. Így például a víz, amiben a húst megmossák, értékes tápanyagokat tartalmaz. Az ilyen víz kiválóan alkalmas zöldséges ágyak és szobanövények trágyázására. A kormot langyos vízben feloldjuk és bármilyen növény trágyázására használhatjuk.

A kávéseprőt ugyanúgy használjuk fel trágyázásra, mint a kormot. A kísérletek szerint a foghagyma nagyon meghálálja a kávéseprővel való trágyázást. Az állati szőröket és

tollat ne dobjuk el. Ássuk el a virágágyakba, vagy a fák tövébe, mert elkorhadásuk után kitűnő tápanyagokat szolgáltatnak a növényeknek.

A fűrészpor kitűnő alkotórésze a kverék-trágyának. Földbe ásva néhány évi korhadás után kitűnően használható, mint egytetemes trágya.

A magyar disztés alapformái.

A szár játszik igen nagy szerepet a most közzétett mintáinkon. Lehet egyszerű vonal, mint a felső baloldali disztésen, lehet azonban a szárral egybeolvasztott levelekkel gazdagított. Alsó sordisztásunk mutat ilyen megoldást.

Mire a jó tődő?

Suhanc: Van friss marhahús?

Mészáros: Van.

— Akkor kérek egy kilót. A mészáros leméri a húst, becsomagolja és odaadja a suhancnak, aki megkérdi:

— És jó tüdeje van?

— Hogyne, az is van.

— Na akkor fusson utánam!

Szalad el fizetés nélkül a fiú.